

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden. cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda. id equidem probamus libenter. Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.

XIII. Leó pápa Zsoltus Nándor megalapította 1895. március 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéiratos nem adnak vissza.</i>	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolós szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 20 kr. Nyilttér soronként 50 kr. Többeszi hirdetésekért engedély
--	---	---	--	---

A néphez.

Miként az egyeseknek, úgy a népnek is öntudatra kell ébredniök. Feladatunknak és céljuknak öntudatára, melyet meg kell oldaniok és el kell érniök; az igazságtalanságnak és jogtalanságnak öntudatára, melyet rajta a hatalmon levők elkövetnek; legvégül pedig annak az erőnek öntudatára, mely benne rejlik s melynek megfeszítésével lerázhatja a nyügöt. Öntudat minden mozgalomnak első és alapfeltétele! Első sorban öntudatos vezérekre van szükségünk, kik értenek hozzá ezt az öntudatoságot a népben is felbreszteni és ébren tartani, a kik végre rámutatnak társadalmunk sebeire, a kik megmutatják a népnek, hogy hova vitte a szabadelvűség. Rá kell csapniok a mostani rendszer puháira s főleg rámutatniok arra a nyomorra, melyet a liberális uralom dicsőségére az iparlovagok és a zsidók teremtettek. Fel kell hívni a népet, hogy kiki tekintsen körül a saját kis falujában és nézze meg, hogy majdnem minden boltos zsidó, a ki kis batyuval jött oda 20—30 év előtt, most már mind nagy házat épített és egy-két-három egész hely földet vásárolt össze, ugyanekkor pedig egy egész sereg telkes gazda tönkre ment, úgy, hogy észre sem vette; dobra került szép birtoka és a zsidó volt, a ki megvette.

Lehetetlen, hogy a nép, ha figyelmetve volna ezekre a szomorú állapotokra, ne látná be lassan a szükségét, hogy itt segíteni kell. Hanem hiányzik a népben az öntudatoság, a bajnak, nyomornak és veszedelemnek tiszta látása: csak homályosan érzi, hogy baj van, mint vihar előtt a madarak, hanem látja az okokat s nem látja módját, mint lehetne segíteni? Ez persze nehéz dolog, ennek az öntudatnak felbresztése óriási munkásságot igényel, időt, szót, embereket és áldozatra kész lelkiületet és szívet az emberekben, de az is bizonyos, hogy mihelyt ez az öntudat felébredt és ajárta a milliókat, akkor a munka oroszlán-része meg van.

Nehéz jármű egy nép, a mig ez

megindul, óriási erőfeszítések kellenek, de mikor megindult, akkor már csak irányítani kell! A megindulás pedig egészen annak tudatától függ, hogy a mostani rendszerrel szakítani kell. Ennek a tudatnak kell egészen át meg át járnia a népet, ennek kell husába és vérébe evődnie úgy, hogy ne legyen gazdaember, a ki be ne lássa, hogy a mostani igazságtalan adózási rendszert meg kell változtatni, hogy nem lehet tovább tűrni, hogy a szegény földműves jövedelmének egy harmadát legyen kénytelen adó fejében befizetni, a zsidó bankár pedig alig fizet valamit; ne legyen család-apa, a ki be ne lássa, hogy mostan bizony takarékoskodni kell, hogy meg kell szűnnie a pálinka ivásnak, hogy nem szabad a zsidó boltjában elinni a fél-telket meg a szegény gyerekek kis örökségét a vityillóval együtt; hogy ne legyen ember, a ki ne érezze szükségét a védekezésnek a mostani kormányval szemben, a mely kipusztítja mindenéből, kiforgatja vagyonából, megfosztja törvényellenére szavazati jogától, elrabolja vallásának szabadságát és vallás ellenes cselekedetekre kényszeríti, s a ki be ne lássa, hogy itt nem segíthet másképen, mintha okosan él szavazati jogával. Szóval az egész népet át kell járnia annak a meggyőződésnek, hogy veszályban forog mindene, vallása, politikai jogai és földi jóléte, a mely vagyoni önállóságán alapul.

Csak a télen volt a híres harc a csáktornyai mandátumért és mégis a Muraköznek lakói nem tudják még azt sem, minő lesz a polgári házasság és el nem tudják hinni, hogy a jegyző fogja majd őket összeadni; tapasztalati tényekkel igazolhatnám ezen állításomat. De ne mondják, hogy az itteni nép tudatlan! Vegyük az országnak kétségkívül legműveltebb megyéjét: Mosonmegyét. Az ottani nép is az utcán állította meg a papokat és a vakáción levő klerikusokat s kérdeztek tőlük, hogy ugyan mi az, a mit majd mindennap dobol a kisbíró? Már valljuk meg igazán, hogy ez csakis onnét van, mert a nép meg sejt-

mével sem bír annak a lealázó jogtalanságnak, melyet rajta elkövettek, midőn vallásában és hitében sértették és az egyház szentségeit megelázták. Ez Mosonmegyében történnik meg, a hol pedig okt. 10-én néppárti gyűlés lesz: már most képzhető, minő állapotok uralkodnak másutt, a tótok, horvátok és románok körében, a kik pedig nem kevésbé vannak fenyegetve hitökben. Tehát ismételjük, ha győzni akarunk, ha a néppárti érvényesülni akar a parlamentben, akkor hiveinek s főleg vezéreinek arra kell törekedniök, hogy a népet felrázzák és öntudatra ébresszék és meggyőzzék az erélyes cselekvés szükségéről!

Azt fogják tán sokan mondani, hogy a nép ismeri az állapotokat, de nem reagál, hanem ellenkezőleg különböző úgy a vallásúdozással, mint pedig a gazdasági tönkkel és a pióca iparrendszerrel szemben. Ez tévedés! A nép, ha nem is reagál, de még is szenved, érzi a bajt, a mardosást és rothadást testében, hanem nem ismeri az okokat s azért nem mozog. A népek lassan és csendesen szenvednek és nem mindjárt lázadnak, hanem csak akkor, midőn a hatalmon levők életét és vérést mindenét követelik, csakis akkor ébred föl s akkor veszi kezébe önmaga az uralmat, hogy azt egészségesebb szervezetbe szorítsa s nemesebb férfiaknak kezébe rakja le ismét s ekkor kezdi azután segíteni a bajok megszüntetését célzó és követelő pártokat. Avagy azt gondoljuk, hogy Németországban 1875 előtt, mikor a szocializmus kezdette felújni fejét, nem voltak szocialis bajok s nem volt szocialis kérdés? Nem, bizonyos, hogy akkor is meg volt már s Kettelerben látnoka akadt annak a viharnak, mely most pusztít Németország népeiben. Már egy század óta vannak szocialis nyomorok, azóta, a mióta a liberális nemzetgazdaszat a pénznek nyújtotta a babért s a főkét emelte a hatalmi polcra s neki szabadságot adott a fosztogatáshoz, már egy század óta sajgott a seb, hanem csak 1875-ben fakadt föl, akkor jajdult fel

a nép fájdalmában, akkor eszmélt és jutott öntudatra s akkor remegtette meg ellenségeit. Ne várjunk, a míg nyomorának súlya alatt majd magától eszmélődik, mert az ilyen erőszakos eszmélődésnek eredménye erőszak, mely vakágában ellenséget és jóbarátot elsöpör; hanem keltsük föl mi a népet, hozzuk öntudatra és tértisük táborunkba, hogy vele együtt küzdhessünk az elnyomó kevesek ellen!

Dr. Irtó.

— Néppárti gyűlések. A szombathelyi egyházmegyének 150 tagja folyó hó 26-án dr. Stegmüller Károly apátkanonok és püspöki helynök elnöke alatt Szombathelyen értekezletet tartott, melyen a néppárt programját egyhangú lelkesedéssel elfogadták és egyszerűsített kimondták, hogy az egyházmegyének Vas-és Zalamegye területén levő választókerületeiben nagyszabású mozgalmat indítanak egy november elején tartandó néppárti nagygyűlés érdekében. Az értekezleten megjelent Molnár János, a néppárt központi irodájának igazgatója és dr. Major Ferenc, a volt osztrák képviselő jelölt, kiket az értekezlet zajos ovációval fogadott. Hasonló értekezletet fog tartani október 9-én a veszprémi egyházmegye papsága is.

Néppárti szervezkedés mindenfelé.

Alig tartattak meg a fényesen sikerült rózsaszín-hegyi és tanási-néppárti nagygyűlések, már ismét újabbakat jelezhetünk. Újabb nagygyűlések lesznek: Árva megyében, melyet a lángbuzgalmú Zmeskál Zoltán nagybirtokos rendez. A hely és idő nincs ugyan még megállapítva, azonban előrelát-

hatólag Turdossinban fog megtartani okt. hó 20-ika táján. Zmeskál ur, a liberálisok ezen réme, tavaly már tartott egy nagygyűlést Zsolnán (Felső Tencsénmegye) a melyen 5 választó kerület vett részt. Most ezen 5 kerületben a kormány hallatlan erőszakoskodásokhoz nyul, hogy a néppártot elnyomja. De hiába, ezen kerületekben a ki nem hivatalnok és zsidó, az mind néppárti. Egész Árva- és Tencsénmegyében nincs népszerűbb ember Zmeskál Zoltánnál, annyira, hogy egyes falvakban még a zsidók is elfogadják kedveért a néppárti programot. Az Árva megyei protestánsok mind mellette vannak. Valószínű, hogy a turdossini nagygyűlésen a néppárt országos vezére, Zichy Nándor gróf részt fog venni.

Nagygyűlés lesz továbbá Mosonyban a melynek élén Batthyányi József gróf áll, a ki mindent elkövet, hogy a gyűlés minél fényesebben sikerüljön. A mosonyi gyűlésre Budapestről többen és az egész Dunántúli kerületből sokan fognak részt venni.

A szakolcai gyűlés napja nincs még véglegesen elhatározva.

Tatán okt. hó 6-án délután lesz gyűlés, a melyen Komárom, Győr és Esztergom megyéből is részt fognak venni. A gyűlésre vonatkozó közelebbi adatokat pár nap múlva fogják közzétenni.

Szept. hó 23-án a lövői választó kerület Lővön (Sopronmegye) értekezletet tartott, a melyet Kovács Ignác hívott össze. A néppárt központi irodája által kiadott szervezkedési utasítás értelmében a választó kerület vezetőjéül Pader Rezsőt választották meg. A szervezkedést közösenként a legaprólékosabb részletéig fogják keresztülvinni.

Szept. hó 22-én Czajkovszky Evarisz, Veszely (Árva-m.) buzgó plébánosa a plebániája területén levő választókat a ple-

bániába hívta meg s miután nekik a néppárt programját megmagyarázta és mind-egyiknek adott egy magyarázott néppárti programot, felhívta őket, hogy mindazok, a kik a néppárt zászlajához csatlakoznak, jövő vasárnapon szept. 29-én jöjjenek el ismét és nevük aláírásával kötelezzék magukat, hogy jövőre csakis a néppárti jelöltre adják szavazatukat. Hasonló szervezkedés volt Úrményben is a hol az ügy élén Hunyady Imre gróf és Brühl József esperes állanak.

Kívánatos, hogy az ország minden részében szept. hó 29-én midőn a püspöki pásztorlevelet felolvasták, hasonlóan tegyenek a plébános urak miként tettek Veszelen és Úrményben.

Az egyházipolitikai törvények végrehajtása.

Az állami anyakönyvek rendeltetése a személyi státus nyilvántartása lévén, az e körül előfordulható sokféle változatok folytán, maga a nyilvántartás is nagyon változatos és bonyolódott. Lehetne talán egyszerűbb is, ha nálunk erre törekednénk; de minthogy inkább az idegen mintákat utánozzák s az állami anyakönyvek vezetését is bürokratikus módon rendezték be: az erre vonatkozó rendeletek, habár fölvilágosítani akarják a közönséget, mégis oly utvesztőt nyitnak meg előtte, a melyben csak a beavatottak képesek eligazodni.

Ez utvesztő rejtekeibe kívánjuk bevezetni olvasóinkat, midőn az egyházipolitikai rendeletek lényegesebb intézkedéseit a §-ok szövegéből kiszabadítva, a maguk egyszerűségében bemutatjuk.

A sorozatot az anyakönyvi bejegyzések ismertetésével nyitjuk meg. Forrásaink: az anyakönyvek vezetéséről szóló belügyminiszeri rendelet (A. r.), az igazságügyminiszernek a házasság kihirdetése és megkötése tárgyában kiadott rendelete (H. r.) s a vonatkozó törvények.

A születési, házassági és halotti anyakönyvben különböző bejegyzések fordulnak elő, a melyek mindegyikének más alapja és rendeltetése van. Az anyakönyvi bejegyzések egyes fajai ezek: a. alapbejegy-

TÁRCA.

Csonakirándulás Sziget-Ujfalutól Zimonyig.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Irtó: Dr. Hafnagel János.

(Végo.)

Jártak már azóta fűnél-fánál, Ponciusnál és Pilátusnál, de könyörgésük süket fülekre talált. Most átjárnak Beocinba dolgozni a gyárba.

A molnárunk megint panasza nyitotta a száját, nem tetszett neki, hogy a víz sok helyütt átlépte a partot, ezt okolta, ha a kormányzása ellen kifogást emelünk. „Sokat vakit az emberen, — szót — ha a víz mindent befog.” De azért velünk együtt örült ő is, midőn Kamenitz előtt megint rövid útra lettünk és a sziget után a kanyarulatnál „elvágtuk a sarkot.” Örömben beszélt az ólményeiről. Járt ő valamikor Csongrádon másod magával; bemegy a vendéglőbe a leil egy asztálhoz, mely már meg volt törve; nem sokára egy társaság telopedett ugyanabhoz az asztálhoz; ő csak evett-ivott és csinált kilencven krajcár „portót”, de mikor fizetésre került a sor, a társaság magára vállalta a kifizetést azaz az okadatolással; hogy az ő asztaluknál csak ők fizetnek. Mikor ezt künn a társának elmondta, ez csakhamar besompolygott, elfoglalta a még ki sem hült helyet és oly mértékben élvezte meg a jó csongrádi vendégszeretet, hogy a hajóra ugy vitték le könyörületés emberek.

Péterváradhoz közeledtünk; a várfalak benyulnak a Dunába; s feltűnik, hogy nem lesz alkalmas kikötőhelyünk; már átmentünk a vasuti hidon és

még mindenütt a komáromi várra emlékeztető erődnek meredek falai képezik a partot; ott állunk már az alacsony hajóhid előtt, a mely alatt a sátrunkkal át sem tudunk volna menni, midőn végre megpillantottuk a keskeny kikötőt. Mise után a fedett lépcsőn fölmentünk a várba és megnéztük a vidéket, Ujvidéket is, a hol dolgunk is akadt a híd felügyelő-ségnél. Tudakozódtam, hogy mikor nyitják meg a hidat és előadtam a mi helyzetünket. Ekkor már igazán siettünk, minél hamarabb akartunk célhoz jutni, hogy éppen a gyors utazással tűnjünk föl. Délután egy óráig kellett volna várunk, ekkor jött a hajó és mi a hajó után átsurrantottunk volna; külön is átbecsátottak volna, de ezt a szívességet jól meg kellett volna fizetnünk. Nem sokat tanakodtunk, neki állunk harapó fogóval és baltákkal a letéptük a ladikra szegezett veszősősátozt. A sátozt szétterpesztettük, mi magunk alá lapultunk és Isten nevében reggel tízkor megindultunk a sűrűn álló hidhajók felé. Hogy már egész közel voltunk, a molnárunk is lebukott, biztosítani akarván a fejét, abba hagyta a kormányzást és bizony neki megyünk az egyik hajónak a rohanó árban, ha ideje korán észre nem veszem a veszőlyt és el nem lököm kezemmel a csonakot. Nem csekély bajnak vettem így elejét, mert a hajó letaszította volna a sátrunkat, a sátor a holminkból ráitott volna esetleg egyet-mást magával és még örülhetünk volna, ha embert is nem hurcolt magával. — A tulso oldalon megint kiállottunk és fölvezeltük a sátozt. Fürödni is akartunk, — csak Ujalonk fürdöttünk, — de éppen akkor a nőknök volt az órájuk.

Már tizenkettő előtt Karlovicon voltunk, úgy, hogy még az utánam küldött postámat is kikaptam. A pátriárkának új palotájával szemközt lévő vendéglőben ebédeltünk, mialatt természetesen odaváló bort

ittunk. Ezt a vendéglőt azért ajánlották, mert ott természetes, tökélen termelt bort mérnek. A templom, a gimnázium, a pátriárkális palota közelebbi megtekintése után ismét ladikra szálltunk és meg sem álltunk, csak Slankamennél, vagyis Zalánkemennél.

Még világossal értünk ide. Első teendőnk volt, hogy vacsoráról, meg ijelli nyughelyről gondoskodjunk. Aztán a híres várát másztuk meg, a honnan Titel-felé valóságos tengert látnunk magunk előtt, annyira kiáradt akkoriban a Tisza; a titeli határ egészen a víz alatt állott és maga a város szigetét képezte. A Budapest meg Zimony között közlekedő hajók sem Zalánkemennél nem kötnek ki, sem Titelre nem fordulnak be a Tiszába, hanem megállanak a nyílt Dunán és ladikkal veszik föl, illetőleg ladikban szállítják ki az utasokat. Még vacsora előtt megvizeltük a vár alatt kibugyogó forrás vizét, melyet tulságos sótartalma miatt sem ember, sem állat nem ihat; csak a betegesemberek kengetnek vele. Az utunk már a vége felé járt, egy kis fényűzést is megengedünk magunknak. Lukullusi vacsorát esapunk és ugy tíz óráig huzattuk is a keresztül utazó szerb bandával. Huztak magyar nótákat is, de örültünk, ha mielőtt befejezték, ráismertünk, hogy milyen nősa akart lenni. A szerb darabokat nem is annyira huzták, mint inkább dalolták és csak a végső szót fogot kísérték hegedővel. Erre vonatkozólag jegyezte aztán meg másnap a bácsiuk, hogy: „a szerbek meg a szlávok olyan szinagoga népség, folyton kajából és lármáz.”

Nyelvacsi nap reggel három órakor erős déli szél fogadott bennünket a Duna partján. Tanakodtunk, elmenjünk-e? Rogton berokoztatjuk a tanácskozást, mielőtt egy-ott ácsorgó molnár-annak a nézetének adott kifejezést, hogy: „a szél majd behajt bennünket a Tiszába. Megmutattuk, hogy nem vagyunk

zések; b. helyesbítések; c. utólagos bejegyzések; d. módosító bejegyzések; e. kiigazítások.

I. Alapbejegyzés az, a melyet az anyakönyvvezető a születés és halálos bejelentése, vagy a házasság megkötése alkalmával az anyakönyvbe vezet. Ha az eset egészen normális, vagyis olyan, hogy bejegyzésre az anyakönyv űrlapjának rovatai alkalmasak: ekkor a bejegyzés e rovatok kitöltésére által történik meg; ha azonban az eset olyan, hogy a nyomtatott szöveg a bejegyzésre föl nem használható: a bejegyzést az anyakönyvi lap szélére (a tiszta oldalon) kell teljesíteni, a nyomtatott szöveget pedig egymást keresztező két egyenes vonallal keresztül kell húzni.

Alapbejegyzés tehát nemcsak az űrlap rovataiban, hanem az anyakönyvi lap szélén is előfordulhat. Ily kivételes alapbejegyzések pl. a következők: 1. a talált újszülött gyermek bejegyzése a születési anyakönyvbe. (A. r. 60. §.); 2. minthogy a külföldön született magyar állampolgár szintén bejegyzendő a hazai anyakönyvbe; e célra is az anyakönyvi lap szélét kell felhasználni. (A. r. 64. §.) 3. a halva született, vagy szülés közben elhalt gyermek bejegyzésére sem lévén alkalmas a nyomtatott szöveg, a bejegyzést e esetben is a lap szélén kell fogatosítani. (A. r. 74. §.) 4. midőn a házasságot nem az illetékes anyakönyvvezető, vagy nem is anyakönyvvezető, hanem más polgári tisztviselő köti meg, s erről jegyzőkönyvet vesz fel, az illetékes anyakönyvvezető a hozzá áttett jegyzőkönyv alapján a házassági anyakönyvbe a lap szélén eszközli a bejegyzést (H. r. 72. és 73. §§.)

2. Helyesbítés az oly bejegyzés, a melyet az anyakönyvvezető az általa már eszközölt alapbejegyzést kiigazítja, mielőtt az anyakönyv illető tételét ő maga aláírta s a felek aláírták volna. Erre az szolgálhat okul, hogy a felek tévesen vagy hiányosan adják elő a bejegyzendő adatokat, vagy az anyakönyvvezető helytelenül fogja fel és jegyzi be a felek előadását.

A mennyiben az anyakönyvvezető a bejegyzés aláírása előtt észreveszi a becseszelt hibákat: azokat a lap szélére vezetett helyesbítő bejegyzéssel kiigazítja. Csak ezután írják alá ugy az alapbejegyzést, mint a helyesbítés az anyakönyvvezető s az érdekeltek felek.

A mint a bejegyzés az anyakönyvvezető aláírásával le van zárva: azon ő saját hatáskörében semmiféle helyesbítést nem tehet. Ily esetben a bejegyzésben támadt hibákat vagy hiányokat szabályszerű kiigazítási eljárás útján (lásd alább) kell kijavítani, illetőleg pótolni (A. r. 25. és 36. §§.)

III. Utólagos bejegyzésnek akkor van helye, midőn a születés, vagy házasság már be van jegyezve az anyakönyvbe s ekkor merül föl

a szél játéklabdája. Lassan, alig észrevehetően haladtunk lefelé, de mégis csak mentünk. A nap fölkelte a szél engedett és mi már tizenegyre Zimony alatt állunk, jóllehet a vége felé már beszűntítettük az evezést, — megjártunk délelőtt negyvenkét kilométert.

Most a csónaknál a bácsink is elcsodálkozott, hogy olyan hamar leértünk. Ő már háromszor volt lenn azelőtt, de ily gyorsan még nem tette meg ezt az utat; igaz, hogy „más útnál nem is szólt ám folyton folyvást az evező.”

Zimonyban első dolgom volt a postára sietni a községi bizonyítványomért, de az még nem érkezett meg, csak egy hét múlva akarták onnan hazulról elküldeni, mikor mi már régen oda jára voltunk. Tudtam, hogy nehéz lesz passzust kapnom bizonyítvány nélkül, mégis elmentem a városi főkapitányhoz és előadtam neki az ügyemet; ő kijelentette, hogy nem adhat ki passzust bizonyítvány nélkül. Majd azt tanácsolta, hogy táviratozzak haza, majd hogy valami zimonyi ismerősöm talán jó állana értem. Ez utóbbi tanács nyomán arra a gondolatra jöttem, hogy elmegyek a plébániára és ismerősöm nem lévén senki a városban, megkérem a plébánost vagy a káplánt, hogy vállaljanak felelősséget személyazonosságom mellett. A káplán, Vlahovits Pál szobájára bukkantunk előbb és ő hajlandónak is mutatkozott kérelmem teljesítésére. Eljött velünk a városzháza és az ő felelősségére kiállították a passzusunkat, melyet először neki és aztán nekünk is alá kellett írunk. Ebéd alatt pezsgőztünk szerencsés megérkezésünk fölött érzett öröminkből. Délután hajó szálltunk és a Szávan, a sárgavízű Szávan át Belgrádba mentünk.

Mindjárt az állomásnál vezetőt fogadtunk, aki

oly körülmény, a melyet ugyanoda szintén be kell jegyezni. A dolog természetéből következik, hogy az ily bejegyzést is a lap szélére kell írni s hogy ezt az anyakönyvvezető saját hatáskörében teljesíti.

Az utólagos bejegyzés esetei a következők;

1. A törvénytelen gyermek természetes atyja által való elismerésének bejegyzése a születési anyakönyvbe;

2. a gyermek utónevének pótlólagos bejegyzése;

3. a születés után megállapított leszármazás följegyzése;

4. A királyi leirattal való törvényesítésnek, avagy örökfogadásnak följegyzése a születési anyakönyvbe;

5. annak följegyzése a születési anyakönyvbe, hogy a törvénytelen gyermek anyja és természetes atyja házasságra léptek;

6. a vallás megváltoztatásának följegyzése a születési anyakönyvbe;

7. a családi név megváltoztatásának bejegyzése a születési és házassági anyakönyvbe;

8. a gyermek vallása iránt a házas felek közt törvényszerűen létrejött, de csak a házasság megkötése után felmutatott megegyezésnek s a megegyezés megváltoztatásának, — valamit

9. a házasság érvénytelenség nyilvánításának, az égy- és asztaltól való elválasztásnak és az elválasztott felek között az életközösség visszaállításának följegyzése a házassági anyakönyvbe;

10. a halál följegyzése a születési anyakönyvbe. (A. r. és 91. §§.)

IV. A módosított bejegyzésre az szolgálhat okul, hogy az anyakönyvvezető az alapbejegyzést nem a fél kívánása szerint teljesíti. Ily esetben, ha a fél megtagadta a bejegyzés aláírását, vagy csak észrevétellel írta alá: ez ellen a felügyelő hatóságnál panaszt tehet.

A felügyelő hatóság a panasz folytán megvizsgálja az ügyet s vagy igazat ad a félnek, vagy elutasítja a panaszt. Az utóbbi esetben az illető fél a kir. járásbírósnál s ha ez is elutasítja panaszával: a kir. törvényszéknél keresetot orvoslást.

A mennyiben akár a felügyelő hatóság, akár a kir. bíróság helyt ad a panasznak s a bejegyzésnek oly értelemben leendő fogatosítását rendeli el, a mint ezt a fél kívánta; erről értesíti az anyakönyvvezetőt, ki azután a felügyelő hatóság, vagy a kir. bíróság által szószent megállapított bejegyzést a lap szélén fogatosítja.

Ez az ugynevezett módosított bejegyzés. (A. r. 12., 25. és 91. §§.) Hasonló az eljárás akkor, ha az anyakönyvvezető teljesen megtagadja a fél által kívánt bejegyzést, mert arra pl. illetékellenek tartja magát. Ez ellen is panaszt emelhet a fél a fel-

első sorban a várba vezetett bennünk. A vár több gyűrűből áll a hegy emelkedése szerint. A régi nagy ágyugolyók egész garnadákban hevernek a vár udvarán, ágyuk állanak ott, egyik 1798-ból való és ezt a különös felirattal viseli: „Honi soit, qui mal y pense”, a másik meg 1657-ből való. Egyik másikon a felirat török. Megnéztük a régi és az új királyi lakot, az országházat, végig sétáltunk a főutcán, gyönyörködünk a furcsa népviseleten és szerb szívrokat hozván magunkkal emlékül, este visszahajóztunk Zimonyba. Ladikkal nem mehettünk volna át, mert sehol nem szabad kiállani, csakis a hajókikötőnél, ott pedig a sok hajtóló nem lett volna helyünk. Másnap reggel a gyorsvonaton haza utaztunk.

A ladikot hajón haza hozattam, odahaza kicseréltem egy egész újjal, melyet felszereltem vitorlával is. A szünidőmben, ha el nem utaztam, nem volt nap, hogy ne ladikáztam volna. Vitorláztunk olyan széiben, hogy a hullámok jobbról-balról becsaphodtak, vitorláztunk valóságos viharban is Ercsiből Újfaluba. Arra a meggörözdésre jutottam, hogy a kellő óvatosság mellett minden veszély elkerülhető.

Most, hogy el kellett foglalnom az állásomat, nagy hiányát érzem e kellemes szórakozásnak. Jövő nyáron, ha Isten élte, újra tesztek ily féla kirándulást; de még messzebb szándékozom menni, le, a meddig lehet, egész Baziásig.

Baziásron túl ismerem a vidéket, jártam a Kazán-szorosban, oda bemeniünk ladikkal, az istenkísértés volna. Ki tart majd velem??

ügyelő hatóságnál s e hatóság és bíróság ez esetben elrendelheti, hogy az anyakönyvvezető a megtagadott bejegyzést teljesítse. (A. r. 2. §.)

A külfölség csak az, hogy ez a bejegyzés alapbejegyzés leendő, melyet anyakönyvvezető a meghívott fél jelenlétében ép ugy eszközöl, mintha hivatalos utasítás közbe nem jött volna.

V. Az anyakönyvi bejegyzés kiigazítása azt jelenti, hogy az aláírásokkal már lezárt bejegyzést az anyakönyvvezető a bíróság határozata folytán utólag kijavítja.

A kiigazítási eljárást hivatalból, vagy az érdekelt fél kérelmére kell megindítani. Hivatalból maga az anyakönyvvezető, vagy a felügyelő hatóság teszi meg a kezdő lépést, midőn valamely bejegyzésben a kiigazítandó hibát észre veszi. Ha az anyakönyvvezető kívánja az eljárás megindítását: ez iránt a felügyelő hatósághoz tesz jelentést, mert a bírósággal e tárgyban közvetlenül csak a felügyelő hatóság érintkezik.

A felek is a felügyelő hatóságnál kéri a kiigazítást. E hatóság azután a kiigazítási ügyet ugy előkészíti, hogy a bíróság a tényállás megismeréséhez és döntéshez szükséges minden adatot együtt találjon.

Az ekként előkészített ügyet a felügyelő hatóság ahhoz a kir. járásbíróshoz teszi át, a melynek területén az illető anyakönyvvezető székel. E bíróság eljárást az igazságügyminiszter külön rendelettel szabályozta.

Az anyakönyvvezetők a bíróságnak vele közölt rendeletet akként fogatosítja, hogy a kiigazítást. Hivatkozással a bíróság határozatára, az anyakönyvi lap szélén feljegyzti (A. r. 90—99. §§.)

Ezek az anyakönyvi bejegyzések. A változatosság, mint látjuk, elég nagy; s ha attól kellene tartani, hogy állami anyakönyveink tele lesznek e különböző bejegyzésekkel: ez elég sötét képet nyujtana a jövőről. Mert hisz a helyesbítések, a módosító bejegyzések s a kiigazítások csak tévesnek vagy hibás feljegyzéseknek lehetnek következményei, — már pedig az anyakönyvek vezetéseidőn a hibákat és tévedéseket lehetőleg kizártnak kellene tudnunk.

B. H.

BELFÖLD.

— Hódoló felirat a pápához. Még folyton érkeznek hozzánk egyesektől és egyletektől szept. 20-ika alkalmából a pápához intézett hódoló feliratok, azon kérelnmmel, hogy ezeket a Vatikánba küldjünk. Legújabbban a pécsi, orosi és váci katolikus körök, valamint Sárköz-Ujlakról. (Aranyos-Medgyes) Vécsey Aurél báró és Vécsey Eszter bárónő küldtek hódoló feliratokat, utóbbiek e szép szavak kíséretében: „Mint anyaszente-egyházunk igazi gyermekei Ő szentsége személye iránti ragaszkodásunkról és hódolatunkról óhajtnak bizonytságot tenni. Isten éltsse dicsőségében uralkodó XIII. LEO pápánkat. „*Fejérmegyei Napló*” szept. 20-ika alkalmából a következő hódoló és tiltakozó táviratot intézete Rappolla biboros államtitkárhoz:

Eminentissime Cardinali Rappolla

Róma.

A katolikus párt előmozdítására alapított „*Fejérmegyei Napló*” olvasó közönsége nevében, melyre a szentséges Atya apostoli áldását adta, tiltakozunk Róma elfoglalása ellen és 25 éves évfordulón a szentszék iránti tőrhetlen hűségünket, hódolatunkat nyilvánítjuk.

A „*Fejérmegyei Napló*” szerkesztősége.

A francia nyelvű válasz ezen táviratra tegnapelőtt érkezett és magyarul így hangzik:

A „*Fejérmegyei Napló*” szerkesztőségének

Alfa.

Ó szentsége köszönését nyilvánítja a szent-szék iránt tanúsított hűségért és apostoli áldását adja a „Fejérmegyei Napló” szerkesztőségére.

Rampolla bíboros.

— **Országos zsinat.** A kalocsai érseki egyházmegye hajósi esperesi kerületének papsága őszi koronáján elhatározta, hogy kérni fogja Császka érseket, hogy az országos kath. zsinat megtartását szorgalmazza. Mi azt hisszük, szükségesebb előbb *egyházmegyei zsinatot* összehívni.

— **A »sima« életbeléptetés.** Tardoskedd község képviselő testülete tiltakozott az ellen, hogy jegyzője anyakönyvvezető legyen és egy krajcárt sem szavazott meg az életbeléptetési költségekre. Hasonlóképpen cselekedtek a galsai körjegyzőségekhez tartozó Galsa, Sávolgy, Bolgárom, Perse, Ipoly-Nyitra, Korlát, Fülék-Kovácsi és Fülék-Kelecsény községek is. *Mezőkövesden* hétfőn szept. 30-án 72 esküvő lesz, mert nem kell ott senkinek a polgári házasság. — A Déménre és Nászra kinevezett anyakönyvvezető lemondott a jegyzőségről, csak azért, hogy ne kelljen megmaradni anyakönyvvezetőnek.

— **Nagyvárad hírek.** A nagyváradi neol. izr. hitközség elhatározta, hogy a felek kívánságára a vegyes házasságokat is bejegyzi az anyakönyvbe. Dr. Keeskométi Lipót főrabbi a szószékről hirdette, hogy az egyházpolitikai törvényekkel a hazafiás magyar zsidóságnak erkölcsi elégtételt szolgáltatott. Ezt egészen elhiszük. *Tiszán* Kálmán holnap Nagyváradon egy liberális banketten toaszt alakjában beszámolót fog mondani. Liberális források szerint a generális ugyanekkor ki fogja jelenteni, hogy leteszi mandátumát és véglegesen vissza vonul a politikától. Ezt már csak félig hisszük. — *Ugyancsak liberális forrás* szerint Sehlauch Lőrinc bíboros-püspök visszautasította Zichy Nándor grófnak azon kérelmét, hogy egyházmegyéjében szervezze a néppártot. Ezt egyáltalában nem hisszük, sőt tudjuk, hogy nem úgy van.

— **Bizalom egy kath. képviselőnek.** A sopronmegyei Lovón megalakult néppárt mint nekünk írják e hó 23-án tartott értekezletén a kerület jelenlegi képviselőjének Nagy Istvánnak, ki az egyházpolitikai harcok folamán bátrán védte a kath. ügyet egyhangulag és nagy lelkesedéssel bizalmat szavazott.

— **A jegyzők és az államosítás.** Magyarország jegyzői tegnapelőtt élénken látogatott kongresszust tartottak, a melyen újra kitűnt, hogy a liberális rendszornak mennyire sikerült a jegyzői kart politikailag demoralizálni. A kongresszus tárgya egy a belügyminiszter elé terjesztendő memorandum volt, melyben a közigazgatás államosítása útján kéri a községek rendezését. Sokan, különösen Hevesmegye jegyzői élénken kikeltek az államosítás ellen, de hasztalan, a többség elfogadta a községi autonómiát arculcsapó memorandumot. Egyik jegyző a vita folyamán annyira ment az államosítás diéséretében, hogy vérig sértette a népet, mondván, hogy nagyobb tekintélyre lesz a jegyzőnek, ha a kormány kinevezi, mint ha a műveletlen nép választja. . . . Sapiénti sat.

— **A nyitrai választások.** A Látócy-Tarnócy választás ügyében a delegált bizottság előtt most folynak a tanukihallgatások Nyitra a városháza nagytermében, még pedig olyan raffineriával van berendezve a tanukihallgatás, hogy annak eredménye nem lehet. Ugyanis a tanuk be vannak idézve szept. 26., 27., 28., 29., 30., okt.

1. és 2. napjára, vagyis internálva vannak Nyitra egy egész hétre berendelve. A kinek nincs pénze, hogy Nyitra állandó tartózkodásra berendezze magát, az ennek, az idézésnek meg nem felelhet. Ugy látszik Tarnócynek ha nem is keze, de szollome még most is intézi a nyitrai alkotmányserést. A nyitrai petíciót okt. 4-én, a király nevenapján fogja tárgyalni a képviselőház IV. bíráló bizottsága.

— **A kik egyesülnek.** Kossuth Ferenc holnap »partegyesítő« körtra indul. Azonközben történt, hogy Justh Gyula lemondott a liberális-függetlenségi pártokról elnökségéről, mert meg hasonlott Kossuth Ferencel. Csak hosszu rábeszélés után vonta vissza lemondását, azt is csak ideiglenesen. A függetlenségi párt szétbomlik, még mielőtt be tudta volna bizonyítani, hogy programja okos és hazafiás!

— **Országgyűlés.** A képviselőház esütörtöki ülésén Szilágyi Dezső elnök kegyeletes szavakkal emlékeztet meg László főherceget elhunytáról, bejelentette a nyári szünidőben megajtott képviselőválasztásokat (melyeket az igazoló bizottság tegnap verifikált), valamint Drescher Ede lemondását mandátumáról. Ugron Gábor hevesen kikelt az ágostfalvi választás ellen, a hol a kormány suttymban Légrady Károlyt választotta meg, majd megtámadja a miniszterelnököt, hogy az eddigi miniszterelnökökkel együtt miért nem festette meg Batthyány Lajos gróf első miniszterelnök arcképét is? Bánffy báró azt válaszolta, hogy az arckép már meg van festve. A legközelebbi ülés hétfőn lesz a már közölt napirenddel. A főrendiház ülésén az elnöklő Károlyi Tibor gróf fejzte ki részvétét László főherceg halála fölött, majd felolvasták az új főrendiházi tagokra vonatkozó utasításokat. Az ülés végén Császka érsek általános helyeslés közepette indítványozta, hogy a főrendiház a királyt nevenapja alkalmából üdvözölje.

— **Uj képviselő választások.** Drescher Ede bajai korzánypárti képviselő közjegyzővé nevezetvén ki, letette mandátumát s így Baján uj képviselő választás lesz. A kormány jelöltje a »P. L.« jelentése szerint Plossz Sándor igazságügyi államtitkár. — *Zay* Adolf, Brassó város I. kerületének liberális képviselője legközelebb min. tanácsossá fog kinevezetni s ezért mandátumát lefoga jönni. A kormánypárti szászok jelöltje Schobel Károly törvényszéki aljegyző vagy Molnár Viktor osztálytanácsos lesz, a zöld szászoké Korodi Lutz Károly.

KÜLFÖLD

— **Ausztria.** A bécsi antiszemita közszégi tanácsosok választásának harmadik napján, szept. 26-án is győztek s az első választótöztület 46 mandátumai közül eddig bírt 6-hoz még 7-et nyertek, ugy, hogy most 91-en vannak 47 liberállal szemben. Hétfőn még egy pótválasztás lesz s ha antiszemitaik győznek, meg lesz a polgármester választás-hoz szükséges kétharmad többségük. Vajjon mikor fog Magyarország is annyira haladni, mint Bécs?

TÁVIRATOK.

— **Esztergom,** szept. 28. (Ered. táv.) Az itteni új dunai hidat ma délelőtt avatta fel ünnepélyesen az összes hatóságok és nagy néptömeg jelenlétében Vaszary Kolos bíboros herceggprimás. A felavatásnál jelen voltak Bánffy báró, Perczel Dezső és Dániel Ernő miniszterek.

— **Gödöllő,** szept. 28. (Ered. táv.) Lipót bajor herceg és Ferdinánd toszkánai nagyherceg holnap délbén 1/2 órák inen Mürzzuschiggba utaznak, a hol Ferenc József király és Albert szász király társaságában néhány napig vadászni fognak. Okt. 3-án visszatérnek Gödöllőre, a hol akkor együtt lesz az udvar.

— **Gent,** szept. 28. (Ered. táv.) Szocialista zavargások miatt ma egy nagy áruházat bezártak.

— **Belgrád,** szept. 28. (Ered. táv.) Gruics Jefren államtanácsos volt nagykövet ma meghalt.

A pápáért!

Midőn trómmel és meglegedéssel konstatáljuk, hogy a szept. 20-iki római ünnepek alkalmából, a szent Atya érdekében a magyar kath. közönséghez intézett szerény felhívásunk országsszerte visszhangra és lelkesedésre talált — a mint azt a szerkesztőségünkhez napról-napra tömegesen érkező hódoló feliratok és pétérfillérek is bizonyítják, egyszersmind ujra és lelkesebben felkérjük elvbarátainkat, hogy a gyűjtést folytatni és felirataikat mielőbb kézhez juttatni sziveskedjenek.

Pétérfilléreket adományoztak:

szeptember 26-tól 28-ig:

Vécsey Aurél báró és Vécsey Eszter	10 ft — kr.
báróné, Sárkőz-Ujlak (Aranyosmege)	10 „ — „
Zsinkó István apát-kanonok, Pécs	25 „ — „
Váci kath. kör	45 ft — kr.

Elhez hozzáadva a legutóbbi kimutatott 106 ft 50 kr.

összeg: 151 ft 50 kr.

Városi és vidéki hírek.

A „Fejérmegyei Napló” október 1-én új előfizetést nyit. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elvbarátainkat, nevezetesen a néppárt hiveit ujra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési árak addig is, míg lapunk szélesebb alapokra nem helyezkedik, a régiek maradnak és lapunk »homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve lehet előfizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottságok figyelmébe.

Hátralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expedíciója fennakadást ne szenvedjen.

— **Katholikus kör Dunaföldvár.** Dunaföldváról írják lapunknak az örvendetes hirt, hogy ott a napokban kath. olvasó kör alakult egyenlőre 80 taggal. A város kath. lakossága oly nagy rokonszenvvel üdvözl az új kört, hogy a polgárok egymásután iratkoznak annak tagjai közé, úgy hogy a tagok száma még a tél folyamán előre láthatólag meg fog kétszereződni.

— **Püspöki körlevél.** Steiner Fulöp dr. megyés püspök f. hó 21-én adta ki XI. számú püspöki körlevelét. A körlevélben a megyéspüspök közli a lelkész-kedő papsággal a Szentatyánk legutóbb kiadott enciklikáját, melyben az október havi ájtatóságok menél buzgóbb megtartására hívja fel az egész világ katolikusait. Buzdítja a megyéspüspök papságát, hogy az enciklika utasítása szerint járjon el. A rózsafüzért a lorettói litániát s a szt. Józsefhez szóló imádságot október 1-től november 2-ig minden plébános köteles a templomában napenkint elmondani s hiveit ezen ájtato-

ságra figyelmeztetni és az abban való részvételre teljes szeretettel meghívni és buzdítani, elmondván nekik a bucsukat, melyeket a Szentatya a rózsafüzér havában szokásos ajtatosságok buzgó elvégzőinek engedélyezett.

— **Egy anyakönyvezető comme il fant.** A „Westungarischer Grenzboten” írja, hogy **Dubovszky** József szeredi jegyző, ki hivatalától már két év óta fel van függesztve, személyes szabadság megszerzése, súlyos testi sértés és hivatalbeli visszaélés miatt vád alá helyeztetett. A végtárgyalás október 17-én lesz Pozsonyban. **Dubovszkyt** a belügyminiszter kinevezte anyakönyvezetővé!!!

— **Az utolsó elkeresztelési per!** **Fliegler György** csóóri plébánosnak ismeretes elkeresztelési ügyében, ma dé. e. tartatot meg a fejérvári járás főszolgabírája, **Kálmán Vince** előtt. A tárgyalás a tárgyalásra az alperes csóóri plébános, valamint a felperes inotai ref. lelkész személyesen jelentek meg. A főszolgabíró **Fliegler Györgyöt** a febr. 26-iki rendelet alapján elküvetett *kihágásért 10 frt pénzbírságra ítélte* és azon indokot, hogy az anyja azóta a kath. vallásra térvén, eo ipso a gyermek így is kath. lett volna. figyelembe nem vevén. Ellenben a ref. lelkész által követelt *5 frt napi-díjat*, nem ítélte meg. **Fliegler** az ítélet ellen az alispánhoz felebbezett. **Fliegler** plébános védőbeszédjét hétfőn közöljük.

— **A megyéspüspök bérmantja.** A mint lapunkban jeleztük, f. hó 22-én indult dr. **Steiner Fülöp** megyéspüspök béрма utra, hogy az adonyi alesperesi kerületben a bérmálás szentségét kiszolgáltassa. A bérmálást a kerület székhelyén, **Duna-Adonyban** kezdte, a hol díszes bandériummal várta az egész község színe-java. A mint a főpásztor megérkezett, azonnal a templomba ment, melynek bejáratánál a község fődúsura **Zichy Nándor** gr. fogadta nejjével **Zichy Livia** grófnővel és **Livia** leányával. Itt **Keller János** apát-plébános intézett hozzá üdvözölő beszédet. Rövid ima után a püspök szállására, a grófi kastélyba ment, és másnap reggel mintegy 1500 hívót bérmált meg, kiknek szentbeszédet is tartott. A szent mise és bérmálás alatt a tanítók kara adott elő több cghlázi éneket. Az istentisztelet után a község különböző testületeinek tisztelgését fogadta, este pedig az adonyi polgárság imponáns fátylasmennettel lepte meg a kastély kerijében, kiknek nevében **Bajzák János** főtanító üdvözölte, a dalárda pedig **Schoderbeck Márton** kántortanító vezetése mellett több kitünően betanult darabot adott elő. Adonyból a püspök másnap, azaz hétfőn reggel Rácalmásra ment, a hol közel a határhoz, mintegy 20 tagból álló díszes lovasbandérium s számos kocsi fogadta. A főpásztor megérkezését a falu végén a teljes díszben kivonult tüzoltóság jelezte. A plebánia udvarán együtt volt a falu apraja nagyja, hogy onnét körmenetileg kísérelje a főpásztort a templomba. Közel a templomhoz gyönyörűen feldíszített diadalkapunál **Rácalmás ur** hölgyei fogadták, körülbelül 200-an. Amint a menet a diadal-kapához ért, elcsendesültek a harangok, s egy felhőbe öltözött kis loány üdvözölte a főpásztort, jóindulatát, szeretetét és főpásztori áldását kérve s beszéde végén gyönyörű rózsacsokrot nyújtott át neki. A megyés püspök meghatottan köszöntö meg a esokra, mint a szeretet jolvényét s biztosította az egész hívó sereget szeretetéről. A csendes mise alatt, melyet a főpásztor maga mondott, **Braun Mikály** kántor vezetése mellett az iskolás gyermekek szép egyházi énekeket énekeltek oly korrek-

séggel, hogy a főpásztor **Braun** t külön elismerésben részesítette. Ezután a bérmálás szentségének kiszolgáltatása következett. Közel 700 bérmálándó volt. A szentség kiszolgáltatását megelőzőleg a bérmálás szentségéről, őseink vallásosságáról beszélt a főpásztor. A szent ténykedések után a tisztelgéseket fogadta a püspök. Ebéd alatt az első felköszöntő a rácalmási plébános mondta a püspökre, ki rögtön válaszolt, megköszönve a szíves fogadtatást. **Bareza Gábor** ny. kir. táblabíró **Zichy Nándor** grófot és **Esther házy M. Mária** grófot, **Lehóczky Dániel** a megye főpásztorát élte. A püspök távozása délután hasonló körülmények között történt, mint fogadtatása.

— **A törvényszék köréből.** A budapesti kir. törvényszék **Finta Imréné**, született **Dománics Teréz** őrdi lakosnő **Tomaskó Frigyes**, **Heindl Mihályné**, **Rubos István** és **Pesti István** kárára elküvetett lopásaiért három évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte.

— **Zichy Géza** gróf gyásza. **Zichy Géza** gróf korán elhunyt fiának. Aladárnak temetése esőtörtökön délelőtti volt a seregelyesi családi kriptában. A temetési szertartást **Zichy Gyula** gróf végezte **Schultz** és **Hantos** főtisztelendő urak segédletével.

— **Lemondott körjegyző.** A sopronmegyei Nyék községből kaptuk az értesítést, hogy az ottani körjegyző, a reábizott anyakönyvezetői hivatal miatt, állásáról lemondott. — (Tálán megfordítva jobban cselekedett volna?)

— **Megeyi közgyűlés.** Fejérmegye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 7-én d. e. 10 óraker a vármegyeház disztormben rendes közgyűlést tart. A tárgysorozatot 172 pontból áll. A közgyűlés első pontját az I. számú körjegyzői, esetleg megüresedő egyéb állások betöltése fogja képezni, valamint ekkor töltik be választás útján az év végével kilépő 3 közigazgatási bizottsági tag helyét is. Különféle jelentések után **József főherceg** választás olvassák fel a megye részvét táviratára és a **László főherceg** ravalára helyezett koszoru tárgyában. Novezetes pontok még: Az alispán a f. évi július és augusztus havi pénztár vizsgálati jegyzőkönyvét mutatja be; **Kolozsar** szab. kir. város közönsége a hírlapi hirdetési bolygelitettek eltörése vagy leszállítása iránt a pénzügyminiszterhez intézett feliratát partolás végett megküldi. — Az állandó választmány előterjesztésével bemutatattik a vármegye 1896. évre szóló költségelőirányzata; az ezredéves ünnepra vonatkozó alispáni jelentés; árszácski előterjesztések árvalári adós ügyekben; egyeseknek kérvénye, valamint egyes községeknek határozatai fizetés felemelés dolgában. Végül a számvonvósok véleményes előterjesztésével bemutatattak a községek pénztári számadásai és három általános oklevéle kihirdetését végett.

— **Városi közgyűlés.** Székes-Fejérvár szab. kir. város törvényhatósága f. é. szept. 30-án, hétfőn d. e. 9 óraker tartja rendes havi közgyűlést a városház nagy termében. A közgyűlés tárgyai a következők: **József főherceg** válasza a **László főherceg** halála alkalmából hozzá intézett részvét iratra. A vall. és közoktatásügyi minisztérium leirata a vezetőképesség fizetése tárgyában. — Városi tanács előterjesztése a kora-házi betegek, agg- és segényintézeti gondozottak élelmezése, ifj. **Dimár József** fellebbezése tárgyában a székesegyház toronytetői helyreállításra vonatkozólag, valamint **Monskó Flórián** eladandó tobak-utcairterületére vonatkozólag. Nagyobb vita csak a 75000 frt-os vasúti kölcsön felvétele tárgyában várható. Ezeket kívül a városi tanács előterjeszteti a szüret megkezdése iránti javaslatát. — A kiadóhivatal jelentése **Szászky Imro** s neje ingatlanának kavicsbánya céljára leendő megvétele tárgyában. A városi tanács előterjesztése özv. **Enyedi Ignác** kégydíj iránti kérvénye, valamint az anyakönyvi ada-

toknak a nyilvántartó hivatal részére való beszoigaltatása tárgyában. Végül a **Szt.-Ferenc-rendi** szerzet kérvényének tárgyalása a szokásos gabona alamizsna kitalványozása iránt.

— **Madarász József politikai nézetei.** Szélesebb politikai körök édes kereset érdekelvén a dolog, e rovatban veszünk tudomást azon körülról, melyet **Madarász József**, a sárkeresztári választó-kerületnek 1848 óta (nemelyek szerint „állandóan szeretett”) orsz. képviselője tett a napokban kerülékében. Liberális függetlenségi forrásból merítük adatainkat, mely szerint **Madarász** e hó 21-én **Polgárdin** 300 ember jelenlétében **Demeter Dénes** unitárius pásztor és **Molnár Aladár** segédjegyző üdvözölte. Hogy az utóbbinak **Justi** üdvözölő beszédére mit szől a főispán és az alispán, azt mi persze nem tudhatjuk. A főúrólog mégis az, hogy mit mondott, miről számolt be **Madarász József**. A függetlenségi eszmék agg harcosa diszebed után **Fülré** ment s ott elmondván program megbeszédést, illetve beszámolóját, és más nagyobb baj nem esvén, visszatért **Polgárdira**, a hol mintegy 800 fonyi hallgatóság (kor- és nem-különbség nélkül) egy álló óráig beszélt de omnibus rebus et quibusdam aliis. Az egyházpolitikában szerinte nincs veszedelem. Az sem igaz ám, hogy mindig a papok vezették az anyakönyveket. Ez csak **(?) Kálmán király** óta van így. (Enyje, ejnye, azok a papok! csak 800 éven át vezették az anyakönyveket!) Beszedközben megjött **Madarásznak** az étvágya és **Kövcs Károly** példájára szöröztől-böröztől megette a néppártot. azt mondván, hogy az maga sem tudja mit akar. „Mi függetlenségi pártiak is néppártiak vagyunk!” (Boldog Isten, csak azt ne!). „A néppártiak csak a bécsi kegynék, a papoknak szolgálai, nem akarnak mást, minthogy a római pápa parancsoljon ebben az országban a helyeiket illetőleg is!” (Gut gebrüllt, Löwe! kellett ez nektek néppárt?) Végérvén imigyen a néppárttal és utána a szegény nemzetiségekkel, ráhagott **Madarász** saját pártjának a tyuksemére s azt mondta: „A függetlenségi párti kettéválása elvi okból történt és épen ezért alig hiszem, hogy az egyesülésből valami legyen. Este banket volt a melyen **Tóth Kálmán** ev. ref. és **Demeter unitárius** pásztorok nagy lekesdéssel éltették **Madarászt**. Nagyobb komoly baj ismétéljük nem történt s jól esik konstatálnunk, hogy a hitű katolikusok távolartítottak magukat a helyierdeki függetlenségi kormánypartit tüntetésél.

— **Nem kell hozzá kommentár.** A püspöki aulában az utóbbi időben alig gyözök elintézi a sok dispencziációt. Alig van az egyházmegyében plebánia, a honnan legalább néhány házasulandó ne folyamodott volna dispencziációról, hogy még október 1-je előtt egybekelhessenek. A folyamodók jó része eddig vadházaságban élt. Az egyik ilyen folyamodótól azt kérdezték, miért nem várja meg a polgári házaságot? Mire a kérdett azt válaszolta: „Mert a polgári házaságot még a vadházaságnál is alábbvalónak tartom és inkább ölnék vadházaságban, mint hogy polgárilag keljek egybe valakivel.” De nemcsak a mi megyénkben van ez így, hanem az egész országban mindenütt. Györben például csak kedden, több mint 24 kihirdetési fölmentényt expediált a püspöki hivatal. Olyanok is voltak a folyamodók között, kik 10—12 év óta vadházaságban éltek. Ha még ezeknek sem kell a polgári házaság, hát akkor ki áhitozik utána?

— **Az attila nem okvetlenül szükséges.** A baranyamegyei állami anyakönyvezetők kioktatása közben **Bolgar Kálmán** anyakönyvi inspektor többek közt kijelentette, hogy a meglyi anyakönyvezetőnek nincs attilája, az ne busuljon, hanem vegyen magára fekete öltönyt, ebben is rizegeljti a polgári esketéséket. Hanem a spitzbermá-féle dísz öv, vulgo *furuartring*, az már kell, az *conditio, sine qua non* A nemzeti dísz övekét különben kieszűlt a napokban, hogy azoknak nagy részét *Kalföldön* csináltatta a belügyminiszter. *Se buj, hiszen az u. n. polgári „házaság” is csak afféle haszonlatlan kalföldi porleka.*

— **A legtisztább arisztokrácia.** Az *irraelita* sajtón a recepció és a polgári házaság következtében kiűtött a *delirium hebraicum*. A „Pesti Napló” egyik

multkori számában a legkomolyabban kifejeztem, hogy „a zsidók a legregibb és legiszább arisztokraciák — kifejté, hogy nekünk magyaroknak tulajdonképen semmi közünk és jogunk sincs Budapesthez, az ország fővárosához, mert hiszen a sugáratat és körutakat nem magyarok csinálták, hanem a zsidók, és egyáltalán a magyaroknak nincs mit büszkélkedniök Budapesttel. A zsidó ész, szorgalom, intelligencia csinálta meg ezt a szép várost, vála mint az teremtetta meg az ország tagadhatatlan nagy fejlődésének előfeltételeit is.“ De ez nem elég! Hozzáteszi még, hogy „a mi kulturális haladás Magyarországon az utóbbi 25 év alatt történt, az nem a magyaroknak, de a zsidóknak az érdeme. A zsidók uralkodnak most Magyarországon, ők találták ki a magyar állameszmét, az ő sajtojuk propagálja azt, zsidó ész rakta lo emnek az alapját. És végződik a cikk azzal, hogy „a magyar államot a zsidók csinálják meg.“ Nos, magyar nép, eszölj kezet a zsidóknak, a kik megcsinálták a to „magyar“ államodat!

— **Fejérmegye legújabb anyakönyvezetói.** A belügyminiszter a pótkönyvezések alkalmazásával nem felekedett meg meggyénköri sem. A baracsi kerületbe Forster Béla jegyző helyébe Lippe Ignác közs. jegyzőt, az eddig betöltetlen iváncsaba Váradi Sándor közs. jegyzőt a másod-ladyába helyettesse Brunkula Imre segédjegyzőt, a bieskeibe Jely János helyettes anyakönyvezető helyébe Ádám Ferenc imköt nevezte ki.

— **Vörösmarty Mihály emléke.** Mint az előző években, ugy ma is a szokott kegyelettel ünnepli meg a „Székesfejérvári Polgári Dalkör“ Vörösmarty Mihály névnapját. Esti nyolc óraker fognak a dalkör tagjai a Vörösmarty-téren lévő szoborhoz felvonulni, hol alkalmi darabokat énekelnek és a szobrot megkoszorúzzák. Hát a Vörösmarty-kör mit fog csinálni? Talán az idén is csak ugy akarja koszorúját odalopni, mint tavaly? Már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor esorél nevet a „Székesfejérvári Polgári Dalkör“ és a „Vörösmarty-kör“? Ez utóbbi elnevezés sokkal jobban megilletné a dalkört.

— **A székesfejérvári kath. legényegylettől** felkértünk a következő sorok közlésére: A kath. legényegylet ifjúságának f. 6. október 6-ára a „Fejér Bárány“ vendéglóban tervezett szüreti és jelművel egybekötött mulatsága az elnökség intézkedése folytán a jövő vasárnapra, azaz október 13-ára halasztatott, mely napon a mulatság okvetlenül meg fog tartatni. *A rendezőség.*

— **Tanítóválasztás.** A székesfejérvári iskolások a l a g h y Dózsa elnöksége alatt ma délután ülést tartott. Az ülésnek főtárgya a B ó d i s s Imre lemondása folytán megüresült palotavárosi II-ik kerületi tanítói állás betöltése volt. — Az állásra hárman pályáztak: K n ö b e l Elemér, B o g á r d y Antal és K a t e r i n k a István. Ez utóbbinak kérvénye, mivel orvosi bizonyítványt nem mellékel a hozzá, nem vétetett figyelembe. — A beadott 18 szavazat közül 10 esett K n ö b e l r e, 8 B o g á r d y r a. Megválasztott tehát 2 szótöbbséggel K n ö b e l Elemér.

— **Liberális költészet.** A belügyminiszter meghagyta rendeleteiben az állami anyakönyvezetőknek, hogy a polgárilag összeadottakat figyelmeztessék „vallási köteleosságuk“ re. Ezzel nyilvánosan is azt akarja deklarentálni, hogy a liberális egyházpolitika nem ért sem az egyházaknak, sem a vallási érzületnek. Hungar, közönséges szédelgés. A miniszter rendeleténél tisztábbban beszél a liberális sajtó, a megválasztott liberális skriblerhad. A „Pécsi Napló“ szeptember 25-iki számában a következő liberális „költeményt“ olvassuk:

Polgári házasság lesz már nálunk,
Esküdni ottár elé nem állunk.

Ha egy legény egy szép leányt szeret,
Házasodni a jegyzőhöz mehet.

Egy szép kis leányt régóta szerettem,
De őt eddig még el nem vehettem.
Nem engedték meg nekem a papok,
Ezért voltunk mi boldogtalanok.

Alig várom én már én azt az időt,
Mikor ott állunk a jegyző előtt.
Ha bennünket a jegyző összed,
Nem lesz a földön nálam boldogabb.

Szívünk lesz a szerelem oltára,
Hűségünket tesszük le rajja;
Ha ránt a pap nem is ad állást,
Mégse hagyjuk el mi soha egymást.

— **Kommentár fölösleges.**

— **Áthelyezések.** A király nagysólymosi K o n e z Frigyes székesfejérvári 17-ik hónap gyalogezredbeli őrnagyt a nagyszobeni 23-ik hónap gyalogezredhez. Dragic Szvetozár 83-ik gyalogezredbeli százados tisztszjtijölettel pedig a 17-ik hónap gyalogezredhez helyezte át Székesfejérvára.

— **Tánctanfolyam.** Városunk közkeveltségnek örvendő tánctanára. Marossy Lajos f. évi október hó 15-én nyitja meg tánctanfolyamát saját lakásán (Szent-István-utca 6.), melyre a beiratkozások minden nap eszközülhetők. A rendszeres és legújabb táncokon kívül, kiváncsra egyes bel- és külföldi nemzeti táncok is taníttatnak, mely utóbliakra külön órában yernek a növendékek oktatást. Tanórák az iskolás növendékek részére 5—7-ig, a kereskedő ifjuság részére pedig 8—10 óráig este. — Marossy ur közel 38 éve tanítja már városunk fiatalágot s 30 éve a Ferenc József nevelési-intézet növendékeit, művészetét és gyakorlatosságát mindenki ismeri s így újabb dicséretre nem szorul.

— **«A közvélemény rokon-szenve»** Hogy mennyire lelkesedik a nép a polgári házasságról s mennyire óhajtozik utána, ehgyé mutatja azon körülmény, hogy a plébánosok e hóban szinte nem győzik megáldani a házasságokat. A tömeges egybekelés okát, hol is lehetne másutt keresni, mint a közvéleménynek a polgári házasság iránt való végtelen lelkesedésben, rokonszereben. Trénesmennyire népe pl. annyira lelkesedik a polgári házasságról, hogy az utóbbi hetekben az egybekelés egész tömegei lepik el a plébániákat, esakhogy a polgári házasságot mellőzhessék. Így van ez különösen Zsolna vidéken, de még inkább Turzástulán, hol vasárnaponként 40 párt is hirdettek, holott más esztendőben 4 vagy 5 pár esett egész szeptember hóra. Szeptember 30-án Turzástulán közel 50 pár fog egybekelésni. Hát 1. liberális lapvárosunk, igazán annyira lelkesedik Magyarországi népe a polgári házasságról, mint hirdetik?

— **Vörheny.** A kis gyermekek egyik járványos betegsége, a vörheny Eresi községben felépett. Egy 6 éves fia betegedett meg, de a betegség továbbterjedésétől is lehet tartani.

— **Életunt.** Herceglaváról tudósítanak bennünket, hogy ott H o r n János sajátlakásán valószínűleg életuntságból folakasztotta magát.

— **A maroshegyi szüret idejének megállapítása tárgyában** f. hó 29-én délután 3 óraker a Maroshegyen gyűlés fog tartatni.

— **Pincérek kongresszusa.** Az országos pincér-egylet október hó 8-án, 9-én és 10-ik napján Szegeden tartja meg évi országos kongresszusát, melyre az ország minden részéből tömeges jelentkezések történtek. A gyűlés tárgyait az egylet belügyei és a pincérek helyzetének javítása fogja képezni. Városunkból részt vesznek a kongresszuson: Trummer Sándor kávé, Balás Mihály és Rndersz János szálloda-tulajdonosok és továbbá Mihályi Ferenc vendéglos.

— **Népesedési mozgalom** Székesfejérvárott 1895. szeptember 15-től szept. 22-ig született 12 fi és 6 nő; halva született 1 nő. Meghalt 7 fi és 5 nő. A város népessége 29.887.

* **Hallotta már Nagysád?** Hogy Steiningert Sándor divatkereskedő (a püspöki palotával szemben) berendezte a kész női felöltöket, (Confectió) — mondhatom remek választékot tart és az árak is meglepő olcsók.

* **Egyházi szerek,** műhímezések templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztúti- és oltárképek, csillárok, féher-neműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szüts és Társ a a bíbornok-érsék és Magyarország herecprimásának udvari szállítót. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

Irodalom és Művészet.

— **A „Katholikus Hívtvédelmi Folyóirat“** 9-ik szeptemberi füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Általános gyakorlati szabályok a lelkészek számára. 2. Országgyűlési vallás-mozgalmainak a kiegyezés óta. 1867—1894. III. Irtá: Keményfy K. Dániel. 3. Magunk között. (Tiszlán katolikus dolgok). Irtá: O. 4. Megértetek Csarnoka. Drach D. Pál. Ford. Kazacsay Árpád. 5. Protestáns Szemle. Az igléfüredi szíre. Püspök válság. A miskolci püspöki konferencia létszámának apadás. Esztergomtól. 6. Irodalom. Városgy. V. látogatott vil elbeszélések. Ism. T. Polikán K. — Karl v. Scharrententhal: Katharina Koch Ism. Onokrotalusz. — Bognár A. Kis Katekizmus. Ism. Karl Alajos. — Dr. Báltaszéki L. Legyon világgósság. Ism. K—s. — Dr. Komlóssy F. A sz. mise a világ legnagyobb kinese. Ism. K. D. — Justus: Magyarország az abszolútizmus útján. K. D. 7. Vegyesek. 8. A lelkész titka vagy a gyónási titok séthetlensége. (Egy iv kath. regény melléklet) Negyedik iv. Ajánljuk ok hitvédőt vállalatot a kath. olvasóközönségnek annál is inkább, mert a legaktuálisabb kérdésekkal foglalkozik. Előfizetési ára egész évre 4 frt, vagy megfelelően saer. Megrendelhető: a szerkesztőségben. Pozsony, ferencieknel.

— **Az „Irodalmi Közlöny“** c. havi folyóirat szeptemberi füzeté a szokott tartalommal jelent meg. Szerkesztője és kiadója: Babik József. Előfizetési ára egész évre 1 frt 60 kr. Az előfizetési pénzek a szerkesztő címére, Egerbe küldendők.

— **A „Herko Páter“** kath. élelap folyó évi 39. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt élelapon olvasóink figyelmébe. A „Herko Páter“ előfizetési ára egy évre 4, félére 2 frt. Szerkesztője M a r k o s Gyula, a Kath. Örtűzek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zsibárus-utca 7.)

— **Előfizetési felhívás.** Varga Ottó tanár „Magyarország Története“ c. munkájára előfizetési felhívást bocsátott közzé. A munkát a Kisfaludy-Társaság 1891-ben kifizetett pályadíjjal jutalmazta meg. Rendeltetése, mint az író maga is mondja, hogy a nép könyvévé legyen. Gyönyörűséggel olvashatja mindenki. Füzött példány ára díjmentes széküldéssel 5 frt, kötötté 6 frt. 50 kr., a mit a szerző címére: Varga Ottó tanár, Budapest, I. vár, díszter 10. sz. kell küldeni.

— **Imák és énekek** Józus szentséges szivének és a Bold. Szűz Mária szeplötelen szivének tiszteletőre” ezimmel egy egri pap ugyesen szerkesztett kis könyvet adott ki. Az egész kis könyv egyházháztól gyalog jóváhagyott művekből van összeállítva sőt-esinos képekkel van díszítve. Ár 40 kr. Megrendelhető a egri lyeumi nyomda útján a kiadónál.

— **A „Lányok Lapja“** c. képes lap 22-ik évfolyamának 1-ső száma igen érdekes tartalommal jelent meg. Mellékelve van e számhoz a „Történelmi Arcképesarnok“ 23-ik füzeté. Szerkesztő és kiadó Dolnay Gyula. Budapest IV., Kecskeméti-utca 13. szám.

Közgazdaság.

Az új bank-politika. Az osztrák-magyar banknak tegnapelőtt megjelent kimutatása félreérthetetlen magyarázatát adja annak, hogy miért emelték föl két héttel azelőtt a bank kamatlábát. Most már az is nyilvánvaló, hogy a monarchia két kormánya egészen nyíltan támogatja a bank akcióját, sőt, hogy ezen egész akció a két pénzügyminiszter iniciatívájára vezethető vissza. A bank tudvalevőleg olyan időben emelte a kamatlábát, mikor még jelentékeny bankjegy tartalékkal rendelkezett, a mikor tehát a szabályos banküzlet még nem nyújtott alkalmat az említett intézkedésre. A mostani bankkimutatás mutatja, 1) hogy a bankjegytartalék egy hét alatt nemcsak hogy nem csökkent, sőt ellenkezőleg, emelkedett és 2), hogy a hátraléknak ezen emelkedését a két pénzügyminiszter által beszerzett 7 milliónyi új aranykészlet oszkoztolta. A kormányok természetesen be fognak vonni ugyanannyi értékű államjegyeket, s ezeket bankjegyekkel, tehát aranyjegyekkel pótolni. Ez által, valamint az aranynak általános megdrágulása következtében, mely a bank kamatlábnak fel-emelésé folytán beállott, pénzünk értéke emelkedik, az ázsio leszorítottak és a külföldi arany behozatalának lehetősége célozattal. Csak így magyarázható meg az, hogy a kereskedelmi mérleg csökkenése dacára az ázsio is csökken. A két pénzügyminiszter fejébe vette, hogy aranyat huz be az országba. Azonban egyelőre még mindig kimegy az arany az országból. A pénzügyminiszterek által deponált 7 millió aranyra a bank nyomban 200.000 frtnál több aranyat és körülbelül 170.000 frt erejéig aranyváltót adott ki. Az ázsio ennek dacára még mindig nem emelkedett, épen azért, mert a bankjegyek értékét az említett módon felemelték. Ha a pénzügyminiszterek és a bank minden áron akarják, akkor talán kiereszkolhatnak aranybehozatalat, de azt is csak egy időre. Hogy mi célja van ennek a pénzügyi politikának, azt nehéz belátni. Az akció egyelőre nem más, mint meglehetősen drága mulatság.

A sertésvész. Hetekkel ezelőtt a kőbányai sertésvész híre rémületbe ejtette hazánk gazdaközönségét s ma már alig van vidék, a mely az országos veszedelem káros következményeit ne érezné. A sertéshizlalda tulajdonosokon kívül főleg a szegény munkás osztályt érte a csapás, a mennyiben egész évi fáradozásának gyümölcsét, téli élelmi szerét veszítette el a vész következtében. Fejérmegye, de különösen Székesfejérvár városa nagyrészt veszmentes területnek ismertett s ha mutatkoztak is néha-néha a vész tünetei, s ha nagy mérvet öltött is egyes helyeken, mint pl. Csálán, mégis elmondhatjuk, hogy a vész mindez ideig megkímélte meggyökert. A mitől azonban annyian rettegetek, már bekövetkezett, a veszedelem elérte meggyénk s városunk sertés állományát. Tömögösen jelentik a vész felléptét, így legutóbb Sukoró, Felcsúth, Rácalmás, Pákoz, Pázmánd, sőt körülbelül egy hét óta Székesfejérvár is iparkodik a sertésvész tova terjedését megakadályozni. A vész tünetei először Marschall Nándor sertéssein mutatkoztak s valószínű, hogy a Zámolyról behajtott sertések hozták magukkal a vész esirait. Marschall Nándor sertésállománya alig került zár alá, ugyanily sorra jutott Litold György 28 drbból álló állománya is s a mint hírlík, már itt-ott történtek megbetegedések.

Érdekes esemény fog a fővárosban néhány hét múlva végbemenni. Ugyanis október 16-ától 19-ig tartják meg a Magyar osztrálsorsjáték* első húzását. A húzás a kormány felügyelete és egy királyi közigazgató jelenléte mellett a fővárosi

Vigadó termében nyilvánosan fog megtörténni. Értesülésünk szerint a húzás menete a következő lesz:

Két szerencse kerék állítanak föl. Az egyik az úgynevezett szám-kerék. A számok mind össze vannak sodorva és egyenkint külön hüvelybe rakva. A számok pontos felülvizsgálása után a 100.000 egymást követő számot beteszik a számkerékbe, mert 100.000 sorsjegy van kibocsátva. A nyereménykerék pedig 10.000 cédulát tesznek, melyeknek mindenikére egy-egy nyeremény van felírva. Ezután mindegyik szerencse-kerékhez két-két árvaftut állítanak és a kerékeket alaposan megforgatják, hogy a belerakott számok jól összekeveredjenek. Erre az egyik árva ft a számkerékből kihuz egy számot és átadja a mellette álló árvaftunak. Ez viszont kinyitja a hüvelyt és a benne lévő számot kivéve, hangos kikiáltás végett átnyújtja egy hivatalos személynek. Az így kikiáltott szám a nyerő sorsjegy száma. De, hogy mennyi nyeremény esik erre a számra, azt csak közvetlenül utána tudjuk meg. Most ugyanis a nyeremény-keréknek álló árvaftu huz ki egy számot, és átadja azt a mellette álló másik árvaftunak, ki a hüvelyt kinyitja és átnyújtja egy másik tisztviselőnek, ez a cédulán álló összeget kikiáltja. Ez az a nyeremény, mely az előbb kihuzott sorsjegyszámra esik. Az ily módon összetartozó két számot egymáshoz fűzik és azonnal jegyzőkönyvbe veszik. Így folytatják az eljárást mindaddig, a míg a nyeremény-kerékben lévő 10.000 számot mind kihuzták. Ekkor ugyanis be van fejezve az első sors húzás. A számkerékben visszamaradó 90.000 számot pedig hivatalosan lezárlják és lepecsételik. mert ebből fogják ez évi december 6-tól 14-ig az „Osztrálsorsjáték* második húzását megtartani. mely alkalommal 21.499 nyereményt huznak ki, összesen 4.332.000 korona értékben. Ez az „Osztrálsorsjáték* húzásainak menete. A húzások iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, a mint az első magyar „Osztrálsorsjáték* sorsjegyei is nagy népszerűségnek örvendnek. Az irántuk nyilvánuló nagy érdeklődés következtében — s mintán csak 100.000 darab sorsjegyet bocsátanak ki — előrelátható, hogy még az első húzás előtt az összes sorsjegyek elkelnek.

Új banküzlet. A Schröder Rob. Th. cég, egyike a legelőkelőbb lotto- és bankcégeknek a kontinensen, most Budapesten is alapított üzletet, hogy Magyarországon nagyterjedelmű banküzletet folytasson. Szolid voltáért ezt a céget mindenütt kedvelik s így bizonyára rövid időn hazánkban is sok híve lesz. A Schröder Rob. Th. cég egyelőre a Magyar osztrálsorsjáték felárusítójaként fog szerepelni. A külföldön, hol az osztrálsorsjáték fénykorát éli, előszeretettel vásárolnak sorsjegyeket a Schröder-cégnél, mert a legtöbb főnyeremény az e cégnél vásárolt sorsjegyre esett. Az utóbbi időben is sok nagy nyereményt fizetett ki a Schröder-cég evőinek, köztük egy 600.000, egy 400.000, négy 300.000, három 200.000, két 150.000 márkát s ezenkívül még sok nagyobb összegű nyereményt. A Schröder Rob. Th. cég banküzlete Budapest, Károly-körút 28. sz. alatt van.

Állatjárvány. Kis-Loók pusztán és a Sárkeresztur községhez tartozó Zichy-

majorban a szarvasmarhák között a raga d⁶ száj- és körömfájás, Hercegfalva községben pedig a sertésvész lépett fel járványszerűleg.

— „Hungária“ műtrágya, kéusav és vegyi-ipar részvénytársaság jelentése, Budapest. Az elmúlt héten az idő előrehaladottsága dacára még mindig nagyszámu, magvas természetűnek trágyázására szánt megrendelés érkezett be azonnali szállításra és ha, mint az a meteorológiai jelentések alapján várható, a szép idő tartós marad, valószínű, hogy a gyárak még késő októberben is foglalkozkodni fognak utánrendelések eszközésével. Nagybobb megrendelések történtek továbbá szőlő-trágyára, melyeknek fogyasztása évről-évre jelentékenyen emelkedik. — Mindazonáltal a legnagyobb érdeklődés ammoniak-szuperfoszfátok vételére irányul, melyek repátrágyázásra szánják. Osztrálonzöleg hat az üzletre a cukor árak szökkenő emelkedése. Ugyanezen okból élnékülni kezd a kereslet februr és márciusban szállítandó chililálétra is. Az árak a múlt heti színvonalon állanak.

Jegyzéseink a következők:

Kettős-azuperfoszfát	20—22 ⁰ / ₁₀₀	6-15 — 6-65 frt
Prima-szuperfoszfát	16—18 ⁰ / ₁₀₀	4-50 — 5-05 frt
V. ind. párolt esontisztát 4 1/2—25 ⁰ / ₁₀₀		6-20 — 6-50 frt
Hoyermann-f. Thomas-salak 18—20 ⁰ / ₁₀₀		3-50 — 3-75 frt
nyugasz	24—25 ⁰ / ₁₀₀	3-70 — 3-85 frt
Káilitrágya	20—25 ⁰ / ₁₀₀	2-75 — 2-90 frt
Ammoniak-szuperfoszfát 10—12 ⁰ / ₁₀₀ —3-5 ⁰ / ₁₀₀		3-35 — 6-50 frt
Kéusavas-káli	90—95 ⁰ / ₁₀₀	11-50 — 12— frt
Chililálétra azonnali szállításra		11-20 — 11-50 frt
„ 1896. évi tavaszi „		11-25 — 11-75 frt

Az árak 100 kgonként szákkal együtt elegysuly tisztasuly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.

Vasgálic I-a	3— — 3-20 frt
Vasgálic II-a	2-75 — 2-90 frt
Rézgálic	24-25—25— frt

(100 kgnként 50 kgos hordókban Budapesten.)

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hite-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkól palotákat eméltet, de uton-útfélen pellenéggel állítja hitünket és arcul veri katolikus hitveinket.

s. e. Csak hétfőn. A csatoki mandátum nemsokára jön. Lehet ceruzával is. Csütörtökön este. — Tóhelyi József urnak. Köszönettel vettük. — z. Herceg-falva. A múlt évben Temesvárot 2857 elemi iskolás közül 2038 szegény-ségi bizonyítvány alapján nem fizetett tandíjat. Ausztriában ugyancsak a múlt tanévben 27 középiskolában 5522 tanuló közül volt 5228 róm. kath., 3537 zsidó (tehát 37 százalék, míg az ausztriai zsidók száma az összlakossághoz viszonyítva csak 4-8 százalékot tesz ki! 479 protestáns és 278 gör. kel. Különösen a német tantervű intézetek zsidósodtak el. A fentemlített 27 intézet közül hétfőben nagy túlsúlyban vannak a zsidók. Brodyban 132 kath. 213 zsidó, Cernovicban 195 kath. 402 zsidó, Ungar-Bradisubban 97 kath. 119 zsidó, Lemberg 135 kath. 143 zsidó, Prug-Altstadt 56 kath. 229 zsidó, Bacs II. ker. 135 kath. 298 zsidó, II. ker. 122 kath. 240 zsidó.

A kőbányai

királysörfőző

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sörgyártmányainak elárusítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márciusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palackokban hozza forgalomba.

==== Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve. ====

Kizárólagos képviselő Fejérmegyére:

Lichtneckert Antal Székesfejérvár.

Mi a „MENTOR“?

A „MENTOR“ ellátási vállalat az, mely az ezredéves orsz. kiállítási igazgatóság pártfogása alatt a kiállítást látogató vidékiek részére

4 vagy 7 napos szelvényeket tartalmazó „Ellátási könyvecskéket“ elárul, miáltal minden könyvecske tulajdonosának a kiállítás egész tartama alatt bármikor jöjjön is — kényelmes tiszta lakás, étlap szerinti ellátás (minden nagyobb vendéglőben, a kiállítás területén is), közlekedés a fővárosban, szárazkocsi és egyéb kedvezmény biztosított.

Az ellátási könyvecske ára:

4 napra 26 frt, 7 napra 42 frt
és további napi pótdíj a 6 frt 50 kr.

Beszerezhető 10 havi 2 frt 60, vagy 4 frt 20 kros részletekben *f. év október közepéig* az első részlet azonnali beküldése vagy lefizetése mellett a vállalat összes vidéki képviselőinél és a kereskedelmi és iparkamaráknál. Bővebb felvilágosítással szolgálnak:

a „**BUDAPEST-ERZSÉBETVÁROSI BANK**“
Kerepesi-út 22. és Dohány-utca 19. sz.

Dr. Morzsányi Károly, Ehrlich G. Gusztáv.
országgyűlési képviselő fős. biz. tag gyűlés mint t. elnök.

A „**MENTOR**“ ELLÁTÁSI VÁLLALAT
Kerepesi-út 22. és Dohány-utca 19. sz.

Rózsa Lajos,
igazgató.

Takács Zsigmond, Stadler Károly,
az „Ellát. magy. áll. biz. társ.“ fős. biz. tag központi főfelügyelője. ház és szálloda-tulajdonos.

Több ízben kitüntetett
és
mindenütt kedvelt

ESTERHÁZY- COGNAC-

ot tisztelt vevőimnek leg-
jobbán ajánlon

Birkmayer Lajos

Székes-Fejérvár.

Dr. HUSZÁR ADOLF

FOGORVOS.

Minden fog- és foghüvelybetegségeket gyógyít.

Teljesen rossz vagy bentört fogakat és gyökereket a legújabb érzéketlenítő szerrel huz ki. Odvas fogakat arany, platina és emailtal plombál.

Gyökérfogat — egyes fogakat arany vagy kaucsuk foglalattal ép ugy egész fogsort — a természetesnek megfelelőt készít. Nem alkalmas műdarabokat kijavit.

Lakik: Székesfehérvár, iskola-utcza, saját ház.

Rendel: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1873.

Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára es templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: **BRÜCKNER FERENCZ.**

Megrendelésre készítenek minden templomi ruhát, p. o.

Casulát, Vecsernye-köpenyt, Dalmatikát, Velumokat, Stólákat,
menyegzeteket, zászlókat stb.,

valamint egész **ORNATUST** a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

Alapított 1870.

SCHRÖDER ROB. TH. banküzlete

BUDAPEST, Károly-körut 28. sz.

ajánl vételre

FIÓKOK:
BERLIN, HAMBURG,
LÜBECK, SCHWERIN.

MAGYAR OSZTALYSORSJEGYEKET.

Első huzás 1895. október 16—19-ig.

Ebben a sorsjátékban a legmagasabb nyeremény kedvező esetben

1,000.000 KORONA.

Az első huzásra szóló sorsjegyek ára:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 tized	1 huszad
20 frt.	10 frt.	5 frt.	2 frt.	1 frt.

Mindkét huzásra szóló vagyis teljes sorsjegyek ára:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 tized	1 huszad
40 frt.	20 frt.	10 frt.	4 frt.	2 frt.

Fiókjaimban legutóbb is különféle osztálysorsjátékokból nagy nyereményeket fizettem ki vevőimnek, köztük egy 600.000, egy 400.000, négy 300.000, három 200.000 és két 150.000 birodalmi márkára rugót s még ezenkívül számos más nagy nyereményt. — Megrendelési cím:

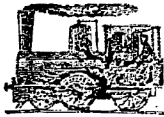
Távíratl cím:
Lottobank, Budapest.

SCHRÖDER ROB. TH., főelárusító,
BUDAPEST, Károly-körut 28. szám.

Vidéki megrendelések pontosan, esetleg postautóváltóval is eszközölhetők. Postadíj fejében kérek 5 kr, ajánlott levélért 15 kr és nyereményjegyekért 10 kr küldeni.

CHEQUE-SZÁMLA
a Pesti magyar kereske-
delmi banknál.

TESSÉK A CIMRE ÜGYELNI.

Vasuti új menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Dél előtt 11 ó. 6. 27 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 ó. 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
Éjjel 12 ó. 15 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
Dél előtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 ó. 35 p.

Kan

utánzott »TOKAJI COGNAC«. Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Ezen értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** nincsenek

ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

VÉDJEGET
COGNAC GYÁRNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC

TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

☛ **725130 liter bort használt fel.** ☛

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszerárában,	Kovács Pál	urnál,
Berényi Mór	Molnár Adolf	"
Deutsch A. F.	Piský László	"
Destek Adolf	Róth Bertalan	"
Haffmann Lajos	Reitmann Ignác	"
Imrich Viktor ur gyógyszerárában,	Schwarz S.	"
Karl József és Fia uraknál,	Reinits Lipót	"

Ij. Tógl Gyula urnál.

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Hazai gyártmányu női postó minden színben 48 és 55 kr.

Legdivatosabb

női divatkelmék, kabát- és gallérok

eddig helyben nem létezett választékkal

divatáru-házunkat felszereltük.

Leghíresebb gyárostól

VÁSZON- ÉS ASZTALNEMŰEK

RAKTÁRA.

DEUTSCH MANÓ és FIA.

Allandó kiállítás menyasszonyi fehérnemű kiegészítőkből.

Selyem pátás 1 frt.

Szőnyeg árakban.

HIRDETMÉNY!

Köztudomásra adjuk, hogy az engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

első huzása 1895. évi október 16-ikától 19-éig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyereménye közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeremény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

összegben. A második osztály huzása december 6-ikától 14-ikéig fog megtartatni.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás után vásároltak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. augusztus hóban.
Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. október 16-19-ig.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. okt. 16-19 ig.

	korona	korona
1 nyeremény	à 80000 =	80000
1	" " 60000 =	60000
1	" " 40000 =	40000
1	" " 30000 =	30000
1	" " 20000 =	20000
1	" " 15000 =	15000
1	" " 10000 =	10000
2	" " 8000 =	16000
8	" " 4000 =	32000
10	" " 2000 =	20000
18	" " 1000 =	18000
100	" " 400 =	40000
860	" " 200 =	172000
9000	" " 80 =	720000
10000 nyeremény	összesen	1268000

31,499 pénznyeremény

5 MILLIO

600.000 KORONA

összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb
esetben:

EGY MILLIÓ

KORONA.

II. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. dec. 6-14 ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000 =	600000
1	400000 =	400000
1	200000 =	200000
1	100000 =	100000
1	50000 =	50000
2	à 20000 =	40000
2	" 15000 =	30000
4	" 10000 =	40000
10	" 8000 =	80000
27	" 6000 =	162000
100	" 2000 =	200000
200	" 1000 =	200000
1150	" 200 =	230000
20000	" 100 =	2000000
21499 nyerem. és jutal.		4332000

E 49 nyeremény közül az utófiára kihuzott kapja a 600000 korona díjat.

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész	egy fél = $\frac{1}{10}$	egy tized	egy huszad
40	20	4	2 korona

Ajánl és utánvétellel szétküld

Heintze Károly,

— fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3. szám. —

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Vidéki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-cim: LOTTOHEINTZE, BUDAPEST.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Nyomatok Márián György könyv- és műnyomdája gyorsajtóin Székesfejérvárott.